

Skrb za borce in prenašanje tradicij

Občinska borčevska organizacija ima danes kakih 3300 članov skupaj z materami in vdovami borcev ter aktivnimi sodelavci OF, od tega jih ima dvojno pokojninsko dobo okoli 1600, po 13. 10. 1943 pa jih je stopilo v oborožene enote NOV še okoli 300, kakih 40 pa je borcev za severno mejo. Seveda pa niso vsi enako preskrbljeni, zato je SO Ljubljana Center 27. 8. 1979 v Uradnem listu objavila odlok o družbeni skrbi za udeležence NOB in drugih vojn ter njihove družinske člane.

Izhodišče za pomoč je vedno mejni pokojninski znesek, ki ga prejemajo upravičenci v SR Sloveniji. Borec NOV pred 9. 9. 1943 ima pravico na dohodek v višini mejnega zneska člana družine (od 1. 10. 1982 - 7.162 din). Na podlagi tega in pa njegovega prispevka oziroma časa odhoda v NOB se mu določi višina priznavalnine. Za borce NOV zagotavlja sredstva za priznavalnino občina, za spomeničarje, borce za severno mejo, španske borce, nosilce Karađorđeve zvezde pa republika

borcev, ne držijo. Morda jih res nekaj izstopa, pa ne zaradi zasluga med NOB. Na primer naj navedemo, da znaša pokojnina borca iz leta 1942 s polno delovno dobo 13.291 din, le vojaški vojni invalidi in spomeničarji dobijo več, mnogi pa dobijo veliko manj in jim je zato treba pomagati s sistemom varstvene pomoči. To dobiva v občini okoli 100 upravičencev. Enkratno ali izredno denarno pomoč pa prejme letno okoli 300 članov. Stalna denarna pomoč se giblje od 1000 do 5000 din, odvisno od gmotnega stanja upravičenca, enkratna (v primerih izrednih stroškov, kot so, na primer, pogrebni stroški ali nakup kurjave) pa znaša med 2000 in 6000 dinarji.

Pri krajevnih organizacijah zveze borcev so socialno-zdravstvene komisije in vse delo teče prek njih. Vsak primer pomoči poimensko obravnavajo na vsaj treh komisijah, saj je treba sredstva z letnim poročilom v vseh zborih občinske skupščine tudi upravičiti.

Med borci je razvita tudi tako imenovana tovariška pomoč. Člani krajevnih organizacij obiskujejo svoje člane po terenu, še posebno bolehnih, ostarele, slabotne in pomoči potrebne. Marsikdaj jim pomagajo soborci sami, velikokrat pa zaposlijo za pomoč socialno skrbstvo in patronažne službe. Včasih se v delo vključijo tudi pionirji.

Življenje v enotah NOV je bilo trdo in je zapustilo posledice, ki so se pokazale šele čez leta. Zato organizira občinska organizacija ZZB za svoje članke rekreacijo oziroma oddih na morju, skupaj z zdravstveno skupnostjo pa zdravljenje v slovenskih zdraviliščih. Na oddih odhajajo borci v Banjole oziroma izjemoma v Stru-

njan, v glavnem v predsezoni in posezoni. Za borce, ki dobivajo samo varstveno pokojnino, je letovanje brezplačno, za druge pa po ceniku. Letos jih je odšlo na zdravljenje že okoli 172. Vsi prosilci morajo dobiti privolitev na podlagi zdravniških izvidov in priporočil, v glavnem pa bolehalo za boleznimi srca in ožilja ter prebavnega trakta.

Komisija ZZB NOV za obujanje tradicij NOV

Delo komisije je pretežno omejeno na prenašanje tradicij in izkušenj NOB na mlade, da bi jim predstavili največje vrednote med borci in kako naj se držimo izročila o tovarištvu, kako naj ohranimo duh svobode in neodvisnosti. Žel se zdi, da metoda tega prenašanja ni najbolj ustrezna in da med mladino usiha zanimanje za NOB. Zato pripravljajo širšo analizo o vzrokih nezanimanja med mladimi. Pripravljajo tudi nekatere metodične izboljšave v podajanju izkušenj in spominov.

Komisija skrbi tudi za spomenike v občini, ki jih je obilo in za nekatere ni najbolj preskrbljeno.

Ena od dolgoročnih nalog občinske, še bolj pa krajevnih komisij je, da bi začeli pisati krajevne kronike, ki bi jih združili v enotno, občinsko kroniko NOB, še posebno tam, kjer so v sedanjih spominih in že objavljenih publikacijah vrzeli. O tem smo že pisali v prejšnji številki.

Komisija za invalide

Med člani ZZB v naši občini je kakih 250 vojaških vojnih invalidov. Ti sodijo med najbolj aktivne posameznike v družbenopolitičnih organizacijah. Povezujejo se med sabo, se srečujejo in prirejajo izlete. V letošnjem prvem polletju so obiskali Ogenco in Jelenov žleb, pri čemer jim je pri organizaciji pomagala OO ZZB NOV Ribnica. Za plodno sodelovanje jim je ta organizacija podelila tudi priznanje. Komisija za invalide je nedavno analizirala svoje delo. Dala je pobudo, da krajevne komisije za invalide obiščejo vsakega invalida na domu in podrobneje ugotovijo njegov socialni in zdravstveni položaj. Po teh obiskih bodo kasneje tudi organizirali ustrezno pomoč.

v. k.

Tudi boutique je predvsem trgovina

V Ljubljani se pojavlja čedalje več trgovin, ki jih kaj radi imenujemo z imenitno tujo besedo butik ali po francosko boutique, kar pa spet ne pomeni nič drugega kot samo - trgovina.

ODLOŽENA UPORABA ZAKONA

Varen upokojenčev žep

Po odmevu, ki ga je sprožil predlog srbske skupščine, po katerem naj bi odložili uporabo novega zveznega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju od začetka na sredo prihodnjega leta, je mogoče sklepati, da se upokojenči čutijo močno prizadete. Ocenjujejo, da gre za namerno odlaganje zakona, da bi lahko odložili tudi uresničevanje pravic, ki jih novosti v njem prinašajo upokojenčcem. Po vseh podatkih, ki smo jih zbrali o tem, lahko rečemo le, da je ta bojazen v celoti nepotrebna.

Zakon bo treba imeti pol leta več v predalu zato, ker republikam in pokrajinama, z izjemo Makedonije, v razmehroma kratkem času od aprila letos, ko je bil zakon sprejet (po sedmih letih priprav!), ni uspelo pripraviti svojih pokojninskih zakonov. Ker bodo sprejeti šele drugo leto, bi v primeru začetka uporabe zveznega zakona pred sprejetjem teh zakonov prišlo do tako imenovane pravne praznine.

Vse od začetka prihodnjega leta (ko naj bi po prvotnem določilu pričel veljati novi zvezni zakon) do trenutka veljavnosti republiških in pokrajinskih pokojninskih zakonov ne bi mogli odmerjati družinskih pokojnin in invalidnin. Ko prične veljati novi zvezni zakon, namreč preidejo družinske pokojnine, dotlej v pristojnosti zveznega zakona, v statute skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja republik in pokrajin; varstvo delovnih invalidov pa preide iz zveznega zakona v statute delovnih organizacij, v katerih invalidnost nastaja. Statuti skupnosti za

družinske pokojnine in statuti delovnih organizacij za invalidnine pa morajo temeljiti na republiških in pokrajinskih pokojninskih zakonih. Teh pa, kot vemo, še ni.

Vzrok, zaradi katerega se bo treba odločiti za polletno odložitev uporabe zveznega zakona, je potemtakem na dlani. V tem času bodo morali biti sprejeti republiški in pokrajinski pokojninski zakona.

Ta premik ne bi prizadel upokojenčevega žepa. Poglavitne novosti, ki jih bo v gmotno življenje upokojenčev prinesel novi zvezni zakon, namreč niso odvisne od datuma začetka uporabe tega zakona, marveč od dohodka, ki ga bo združeno delo lahko namenilo za te potrebe. Tako je zapisano v zveznem zakonu. Tekoče usklajevanje pokojnin za nazaj bo po zveznem zakonu postalo obvezno šele leta 1986, drugi poglavitni novosti - valorizaciji osebnih dohodkov izbranega desetletja na zadnje leto dela (ki prihaja v poštev pri odmeri pokojninske osnove) pa bodo delegati v zvezni skupščini določili dan začetka uporabe šele ko bodo sprejemali družbeni plan Jugoslavije od 1986 do 1990. Časa je torej na pretek, več kot dovolj in preveč.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji pa v vseh teh letih ne namerava držati križem rok v zvezi s tem. Delegati njenega odbora za plan in finance so že predlagali, naj bi postopoma prišli do povečanja pokojnin za nazaj tako, da bi pričeli to deloma izvajati že prihodnje leto. Pokojnine bi se v letu 1983 povečale tako kot že deset let zapored do- slej, v celoti za odstotek povečanja osebnih dohodkov - za naprej, za četrtno tega povečanja pa tudi že za nazaj. Leta 1984 naj bi se za nazaj povečale za polovico, leta 1985 za tri četrtnine, leta 1986, ko to postane obveznost po zveznem pokojninskem zakonu, pa za nazaj v celoti.

Komsija za SLO

Občinska borčevska organizacija je načrtovala vključitev svojih članov v prav vse dejavnosti ljudske obrambe in družbene samozastite in narodne zaščite, pravzaprav povsod. S svojimi izkušnjami so nenadomestljiv vir pobud za prenašanje izkušenj iz NOB. Za mlade so neusahljiv vir znanja.

Borci so zelo plodno sodelovali pri oblikovanju novega besedila republiškega zakona o ljudski obrambi in družbeni samozastiti. Aktivni so pri ocenah varnostno-političnega položaja, sestavljanju in ažuriranju obrambnih načrtov, čimbolj tvorno se vključujejo v akcije NNNP, vodijo predavanja in srečanja po šolah in še marsikaj podobnega.

oziroma federacija. Odloki v slovenskih občinah so po družbenem dogovoru skoraj popolnoma enaki in zato razlik med prejemki borcev skoraj ni, ne glede na to, kako revna oziroma bogata je občina, saj manjkajoča sredstva primakne republiški proračun.

Naj znova poudarimo, da pravljice, ki jih nekateri neobveščeno ali pa tudi zlonamer- no širijo o bajnih dohodkih

Visok jubilej Kartonažne

V mali dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani se je na slavnostni seji sestral delavski svet Kartonažne tovarne Ljubljana, da počasti 85 letnico delovanja tega kolektiva. Na seji so najzaslužnejšim delavcem podelili priznanja. Slavnostni govornik je bil predsednik mestne konference ZK Ljubljana Jože Smole.

Med drugim je Smole opozoril na naše izredno velike izvozne obveznosti, ki jih moramo izpolniti, da bomo lahko tudi v prihodnjem letu poravnali naše zadolžitve v tujini. Vendar pa je poudaril, da nam ni treba izvažati za vsako ceno, se pravi za ceno pomanjkanja na domačem trgu in za ceno pomanjkanja najnujnejšega repromateriala. Kljub težavam, ki jih imamo, je naš gospodarski in industrijski potencial tolikšen, da lahko zagotovimo preskrbo z najbolj potrebnimi artikli.

Čeprav se zdi nekoliko nenavadno, pa je vendarle res, da ima sedanja kriza v sebi tudi nekaj pozitivnega. Pripravila nas je do tega, da se z vso resnostjo lotimo urejevanja naših gospodarskih razmer in da si ustvarimo trdno podlago za nadaljnje delo. V preteklosti smo doživljali še hujše stiske kot je sedanja in vendar smo jih razrešili ter postali močnejši, kot smo bili poprej. Stalinska blokada s strani Kominforma je bila hujša od sedanje krize in vendar smo jo uspeli obvladati. Prepričani smo lahko, da bomo obvladali tudi sedanji položaj pa čeprav se moramo marsičemu odreči.

V kulturnem programu po slavnostni seji delavskega sveta KTL so sodelovali Ribniški oktet in član SNG Polde Bibič.

Čimprej o delu ZRVS

Letos mineva trideset let, odkar organizacija rezervnih vojaških starešin uspešno deluje. Zveza rezervnih vojaških starešin Slovenije ima 67.000 članov. Od teh 57 odstotkov rezervnih nižjih častnikov, 41 odstotkov rezervnih častnikov in generalov ter 2 odstotka starešin brez čina. V organizacijo je včlanjenih 99 odstotkov vseh rezervnih vojaških starešin v Sloveniji. Člani ZRVS Slovenije delujejo v 783 krajevnih in osnovnih organizacijah ter 875 aktivih v krajevnih skupnostih, tozdi, šolah itd., kar pomeni, da so s svojo organizacijo, zlasti pa z dejavnostjo navzoči v skoraj vsaki krajevni skupnosti.

Prav bi bilo, da bi občinska organizacija ZRVS Ljubljana Center čimprej sklicala pogovore po krajevnih skupnostih, kjer bi se dogovorili o izvajanju programa za rezervne vojaške starešine v letu 1983. Treba bi bilo natančneje ugotoviti število rezervnih vojaških starešin v KS, kako daleč so s programi, kako načrtujejo širše družbeno angažiranje v okviru krajevne samouprave in SZDL. To bi tudi spodbudilo večjo dejavnost na informativno propagandnem področju, pri kadrovanju in strokovnem izobraževanju. S takimi pripravami na leto 1983 bi lahko po analizi krajevnih organizacij ocenili tudi delo OK ZRVS.